

העם

מחדל הרמים

צה"ל אוהב... להפיק לקחים... אחרי מעשה... גם הפעם

שתי המילים השגורות והרות האסון ביותר בלכסיקון של צה"ל הן: "להפיק לקחים". שתי מילים אלה מחפות על כל מחדל, מעלימות כל אחריות, יוצרות הרגשה שכל אסון מניב פירות חיוביים. "להפיק לקחים" פירושו — לטפל במשהו אחר שפרה אסון, אחר ששהי כישלון, אחר שנספגה מהלומה.

זה מתאים לצבא המתפאר ככושר האילתור שלו. אולם לעיתים קרובות "כושר האילתור" אינו אלא הגדרה יפה להיעדר כושרהתיכונן. מי שאינו מסוגל לחזות רברים מראש ולהתכונן להם בעוד מועד, נאלץ "אלתור" כדי לצמצם את הנזק אחרימעשה. אסון השבוע במחנה צה"ל בגדה המערבית הבלויט בצורה החזקת ביותר את הליקוי היסודי הזה במיבנה צה"ל — ואולי במיבנה כל מערכות האירגון במדינת ישראל.

חיילים בכל רחבי הארץ שוכנו במיבנים וליקים. ברור כי מעולם לא נבדק טיב החומר של מיבנים אלה מבחינת סכנתהאש. האסון גילה שצריפים מסוג זה הם מלכודותמוות, שהם הופכים תוך דקות לגיהנום של אש ועשן, שאי אפשר להיחלץ מהם בשעת אש או אף לפרוץ לתוכם פנימה. שהקירות מפרישים גזים מסוכנים.

אילו היה משהו בצה"ל אחראי לנושא זה ומתייחס ברצינות לתפקידו, היו צריפים אלה נפטלים מלכתחילה. לכל הפחות היו רואים לצייד כל צריף כזה באמצעים המתאימים כדי למנוע סכנתמוות במיקרה של אש. ברור כי צריף זה, שבו היכה האסון במיקרה, לא היה מצויד באמצעים מתאימים, וכי גם בסביבתו המיידית לא נמצא הצידוד הדרוש במצב תקין ושמשי.

ברור כי לא נעשה דבר כדי להזהיר את החיילים מראש לגבי הסכנה שהם מצויים בה מדי יום ולילה, ולא הוקפד על נוהליההגנה מפני אש. זאת מוכיח עצם החשש שמא גרם חייל לשריפה הקטלנית עליוי שיומש נבר. חייל זה לא ידע כלל שהוא נמצא במלכודתמוות דליקה, או שלא הוקפד על נוהלישמעט כסיסיים.

כאשר מרחיש דבר כזה בגדה המערבית, מחמיר מחדל זה שבעתיים. גם אם הפעם לא נגרם האסון עליוי הצתה חבלנית, זה יכול היה לקרות כעבר, וזה יכול לקרות כעתיד. השטחים הכבושים הם כיום איזורי מילחמה, וקיומן של מלכודותמוות אלה שם הוא יותר ממחדל. אבל שזה צל "הפיק לקחים".

ביטחון

עונת המילחמה

פעם בשנה נשמעות בישראל נבואות המילחמה. יש לכך סיבה טובה — אך לא זו

המופיעה בכותרות

פעם בשנה עומדת ישראל לפני מילחמה.

המועד אינו תלוי בשום התפתחות מסוימת בחזית הישראלית-ערבית, אלא במילחמת היהודים רווקא. העיי לה: הריון בתקציב. מערכתהיבטיחון, שהיא האימפריה הכלכלית הגדולה ביותר במדינה. לוחמת באויבה העיקרי: הקיצוצים.

לפתע מסתבר שהמצב הביטחוני מידרדר. בעיתונים מופיעות טטאטיסטיקות, רובן מפוברקות. המעידות על עליה מסחררת של הפוטנציאל הביטיחוני הערבי. לעומת הישראלי, אלו פיסבדימוס מעניקים ראינות וכותבים מאמרים, המנבאים שחורות.

כאשר מתקבל התקציב, נרגעת גם חזית זו.

השבוע חזרה ההצגה הזאת באורח שיגרת, על כל חלקיה. אלופים פירסמו ראינות ומאמרים (הושע שגיא, שלמה גזית ועוד). הופיעו הסטטיסטיקות המפוברקות, רובן מגוכחות. ננאמו הנאומים המתאימים. הפעם נוסף על כך תרגיל צבאי גדול. האם יש ממש בנבואות על כוונות הערבים לתקוף את ישראל?

כפי נביאיהמילחמה היו כמה תסריטים. בעיקר:

● התקפה סורית-ירדנית-ירדנית משולבת. זוהי תחזית מופרכת, בעתיד הנראהלעין. אין שום סימן לכך שמילחמת עיראק-יראן תסתיים בזמן הקרוב. גם לאחר מכן יהיה הצבא העיראקי וקוק לזמן ניכר כדי להתאושש ולהיכנות מחדש. אפשרות זו אינה צריכה להשפיע על צה"ל בזמן הנראהלעין.

● התקפה סורית-ירדנית. אין דבר הרחוק יותר מן המציאות מאשר הצטרפות ירדן למילחמה כלשהי בישראל. המלך חוסיין חי בעולם של פחד מפני התקפה ישראלית. פחד זה מדרוך את מנוחתו, ואת כל מהלכיו הפוליטיים. הוא יודע כי בכל מילחמה נוספת, שבה יהיה מעורב, תכבוש ישראל את ירדן, וכי זה יהיה סוף השושלת ההאשמית. אפשר להוציא מכלל אפשרות את הסתבכות המלך בהרפתקה מילחמתית כלשהי.

● התקפה סורית. על גבי הנייר, יש לסוריה שיוויון צבאי עם ישראל. אך למעשה זה רחוק מן המציאות. הוכח שוב ושוב — ולאחרונה בפעולה האווירית בשמי סוריה, באוויר יש לישראל עליונות איכותית טוטאלית. על הקרקע לחמו הסורים היטב במלחמתהלבנון, ואף הסבו לצה"ל מפלות מכאיבות (קרב סולטאןיעקוב, עצירת צה"ל לפני כביש ביירות-דמשק). אך אין כל ספק כי יש לצה"ל עליונות גם על פני הקרקע.

האם יכולה סוריה להסתכן במילחמה?

לכאורה, יכול להיות לסוריה עניין בהתקפה, אם תרגיש כי מתגבש במרחב הסדר בלעדיה, למשל בין ישראל, ירדן, אש"ף ומצריים. או אם תרגיש סוריה שהעניינים קפאו, ויש ברצונה להזיז את המצב עליוי מילחמה קטנה. כפי שעשתה ביום הכיפורים, 1973.

יתכן גם כי מצבביראותו המעורער של חזקא-אליאסר דיחוף אותו לפעול לה כל עוד הוא חי ושולט במצב.

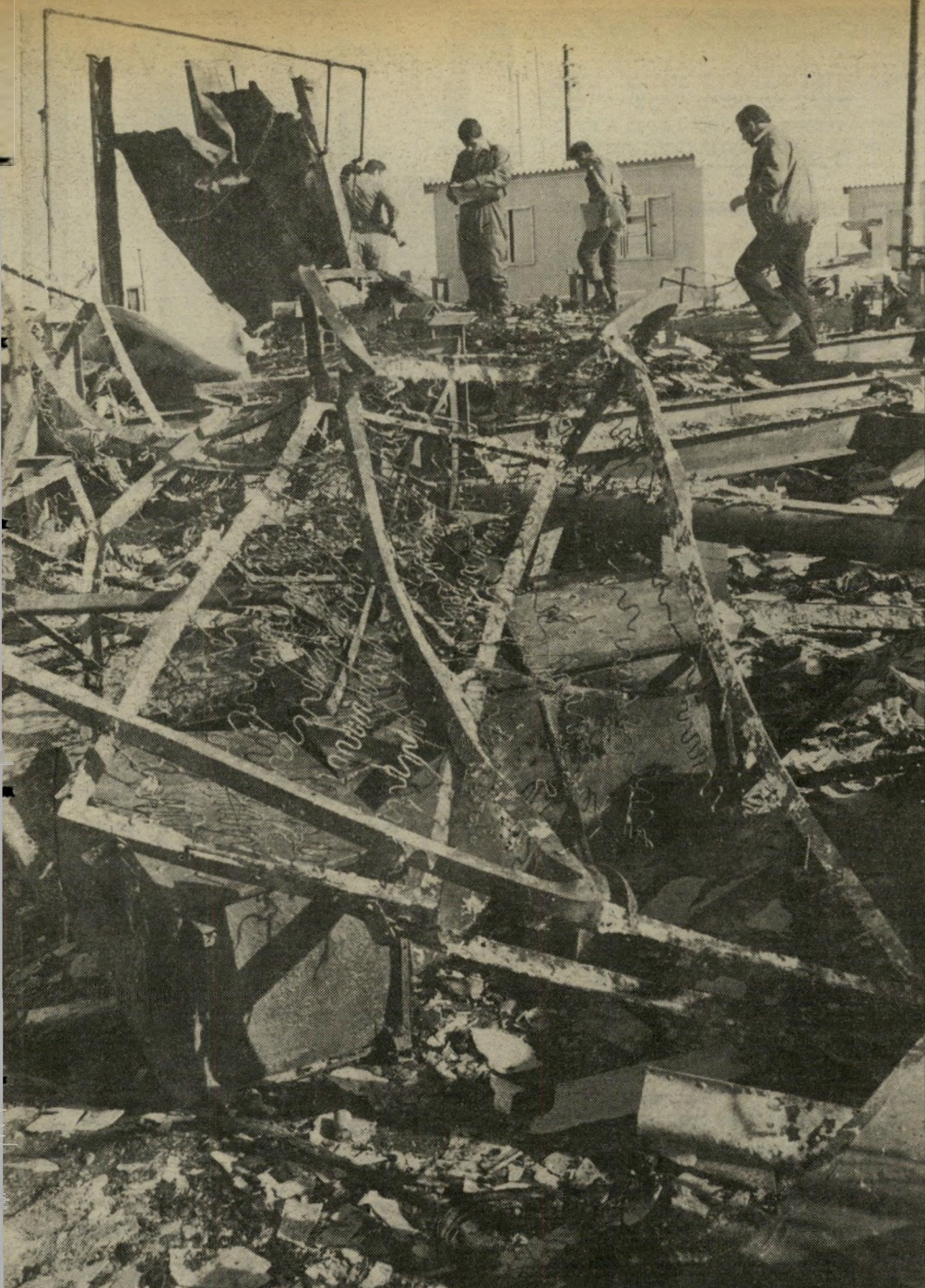
אולם כנגד שיקולים אלה עומדים שיקולים הרבה יותר חשובים, המוני עימ המילחמה:

● סוריה היא מדינה רופפת, שבה שולטת דיקטטורה צבאית. שום דיקטטורה צבאית אינה ששה לסכן את הצבא בהרפתקה, מכיוון שמפלה באת להתמוטטות המישטר. הדוגמה: ארגנטינה.

● סוריה עומדת לבדה. בי 1973 היא פעלה בשותפות עם מצריים, שהיתה השותף הבכיר במילחמה. כיום אין לסוריה שותפים, ויהיה זה טירוף מצידה לעומד לבדה מול הכוח המיקובץ של צה"ל — גם אחרי הקיצוצים, אם יהיו.

● סוריה אינה יכולה לתקוף בלי אישור ראל אינה יכולה לתקוף בלי אישור אמריקאי. בריתהמועצות היא מדינה זהירה מאוד, ואין שום סיכוי לכך שתיתן היתר להתקפה סורית מסוכנת על ישראל. על אחת כמה וכמה בעידן הנוכחי, כאשר בריתהמועצות חותרת בכל כוחה להפשרת יחסיה עם ארצות-הברית (וישראל).

אומנם, בניין צה"ל אינו צריך להיות כפוף לשיקולים קיצרי-טווח, המתאימים רק למציאות של שנה מסוימת. בניין כוח הוא עניין של שנים, אך גם בטווח הבינוני, של כמה שנים, אין סבירות לפחדיהמילחמה.

שירי הצריף הצבאי השרוף. כושר-אילתור - הגדרה יפה להיעדר כושר-תיכונן

שלוש אופציות. אפשר היה לצי חוק מן הח"כ ומרעיונותיו, אלמלא הוא ביטא את אחת התופעות הבסיסיות ביותר של מדינת-ישראל.

מדינת-ישראל מגדירה את עצמה, על פי החוק החדש, כמדינת העם היהודי. זה מצלצל יפה, אך אין לזה שום יסוד במציאות. 11 מיליון-יהודים שמחוץ לישראל אוהדים את המדינה, וכחלק מן מודהים עימה. ג'ונתן ג'יי פולארד אף היה מוכן לרגל למענה. אך אין הם באים לישראל, אין הם משרתים בצבאה ואין הם משלמים את מיסיה.

להיפך: מזה כמה שנים יש לישראל מאזן הגירה שלילי. במלים פשוטות: ההגירה מישראל עולה על ההגירה לישראל. "הירידה" גברה על ה"עליה". האומה הישראלית-היהודית מונה כיום 3.5 מיליון נפש — לכל היותר, וזוהי המצבה האמיתית של הציבור היהודי של "מדינת היהודים".

לעומת זאת שולטת ישראל בארץ, שיש בה כיום יותר משני מיליון ערבים — מהם 700 אלף אורחיישראל ו-1.3 עד 1.5 מיליון תושבי השטחים הכבושים. שיעור הריבוי הטיבעי של אוכלוסייה זו יפוך אותה תוך דור לרוב בארץ.

אנשים מסוגו של כהןאבירוב אינם מוכנים להסיק את המסקנות ממיספרים אלה, המשאירים רק כמה אופציות:

● גירוש הערבים מהארץ, דבר שרוב העם סולד ממנו, ושכלל אינו בר-ביצוע במציאות.

הכנסת

תושיין מסיון

כאשר איבירהמיון הופך למכשיר העליון של המדיניות

הלאומית, מזדקרת הבעיה לעין

כל הארץ צהקה השבוע מחבר הכנסת מאיר כהןאבירוב. הח"כ הגיועני, שותפו של מאיר כהנא, שהפך את הפרימיטיביות הלאומית החשוכה לסימלו המיסחרי, הציע להקדיש את השנה העברית הבאה, תשמ"ו, לפרוייהרבייה — של יהודים, כמוכן.

ברוח היתולית, הוצע לו ככנסת ומחוצה לה כל מה שעולה על הרעת: להטיל עוצר בשכונות היהודיות (ולא על השכונות הערביות) כדי להגדיל את הפעילות המינית, להשחית את אמצעייהמניעה, להציג בטלוויזיה סרטים פורנוגרפיים לעידוד היצר

● חיסול הרמוקרטיה הישראלית, גם על סממניה החיצוניים, והפיכת ישראל בגלוי להעתק מיוזחתיכוני של דרום-אפריקה, בשעה שדרום-אפריקה עצמה עומדת על עברייני-פחת של התחסלות.

● נסיגה מן השטחים הכבושים וכינון מישטר שיאפשר למיעוט הערבי בישראל עצמה שותפות אמיתית במדינה.

● זיקפה לאומית כהןאבירוב אינו מוכן להשלים עם מבחר מוגבל זה של אופציות. יש לו אופציה רביעית, המתבטאת באות האחרונה של המיספר העברי תשמ"ו.

הוא מציע להפוך את איבירהמיון למכשיר העליון של המדיניות הלאומית, לסימלה המודקר של ארץ-ישראל השלמה.

מובן שזה מגוחך. הנסיון מלמד כי אין תהליך הנכנע פחות לצווים ולמישאלות-לב פוליטיות מאשר תהליך הריבוי הטיבעי. רק במישטר דיקטטורי-טוטליתארי ניתן להשפיע עליו מגבוה — כפי שנעשה בסין הקומוניסטית, ורווקא בכיוון הפוך: לשם הגבלת הילודה ולמלא את חובתו מישפחה. ספק אם הקסם האישי של מאיר כהןאבירוב ושל רעיונותיו ישכנע את הזוג הישראלי המצוי לקפוז למיטה הילודה לילד אחד בכל הפטרויטית. התישפכות הלאומנית אינה גורמת לשיפכה ביולוגית, וקופיות הקומה הידיאלוגית אינה הופכת אוטומטית לזיקפה מסוג אחר.